بەڵقیس ژنێکی لێهاتوو لەپێش سەردەمی جاهیلیدا.. ڕسوڵ بێسکێنی

بۆ پەی بردن بەنهێنیە شاراوەکانی ڕابردوو، بەخوێندنەوەی وردی مێژوویی زۆر لایەنی شاراوەمان بۆ دەردەکەوێ، شارەزابوون و ناسینی چەمکە ناتەواو و پڕ کەموکوڕییەکان بەتوێژینەوە و بەدوادچوون دەماننگەیەنێتە ئامانج، سەبارەت بە کێشەکانی ژن، دەبێ قۆناخ بە قۆناغ ئەو سەرکەوتن و شکست و کێشانەی ژن پێیدا تێپەڕیوە، تەنانەت ئەفسانەکانی پێوەندیدار بەو بابەتانەوە خوێندنەوەی وردی لە سەر بکرێ.

بەپێی لێکۆڵینەوە مێژووییەکان باس لەوە دەکەن، سەردەمێك ژن حاڵەتی پەرەستنی هەبووە و لە ناو بنەماڵە و کۆمەڵگادا ڕێزلێگیراو بووە، دواتر بەهۆی گۆڕانی بارودۆخی کۆمەڵایەتییەوە پێگەی کۆمەڵایەتی ژن لەئاستی کۆمەڵگا و بنەماڵەشدا بە رادەیەکی مەترسیدار هاتە خوارێ و گەیشتە قۆناخی سووکایەتی و زیندە بە چاڵ کردن، گۆڕانکاریە کۆمەڵایەتیەکان بەتایبەت ژیانی گوندنشینی و شارنشینی لە دابەزاندنی پلە و پێگەی ژندا ڕۆڵی بەرچاوی هەبووە، زۆر جار بەرهەمی گۆڕانکارییە کۆمەڵایەتیەکان و بارودۆخی ژیانی رابردوو، لە چیرۆك و ئەفسانە کۆنەکاندا ڕەنگی داوەتەوە، هەندێك لە ئەفسانەکان بەرادەیەك لە راستی نزیکن، بە هەندێك زیادەرەوییەوە، ژیانی سەردەمە کۆنەکان بۆ نەوەی داهاتوو دەگێڕنەوە، زۆر لە ئەفسانەکان و بەتایبەت چیرۆکە راستەقینەکانی وەك ئادەم و حەوا، مریەمی کچی عمران، بەڵقیس…هتد، هەروەها چیرۆکە ئەویندارییەکانی وەك: مەم و زین، شیرین و فەرهاد، لەیلێ و مەجنون… هتد. پێگە و بارودۆخی ژن لەو سەردەمەی خۆیدا دەست نیشان دەکات. ئەگەرچی چیرۆك و ئەفسانەکان بەپێی سەردەم و ناوچەکان جیاوازی هەبێت، بەڵام لە کۆتاییدا خزمەتی زۆری بەبابەتەکە دەکەن، ئێمە لێرە چیرۆك و بەسەرهاتی بەڵقس وەك ژنێکی لێهاتوو لەسەردەمێکی تاریکدا بەنموونە دێنینەوە.

بەڵقیس وەك ڕەچەڵەك ناسان ئاماژەیان پێداوە، ناوی (یەلقەمە کچی ئەلیەشرحە) لەتۆرەمەی (قەحتانە)، چیرۆکی بەڵقیس و سلێمان (931-990 پ.ز)، لەقورئانی پیرۆزدا ئاماژەی بۆ کراوە، کاتێك سلێمان پاشا کوڕی داود لەسەفەر بوو، ڕۆژێك لەڕێگا لەبیابانێك

دابەزی و نیازمەندی ئاو بوو، پرسیاری کرد قوڵی ئاو لێرە چەندە، ئامادەبووان وتیان: تەنیا شانەبەسەر(پەپوسلێمانە) دەتوانێت ئەوە بزانێت، سلێمان وتی: شانەبەسەر بێنن، بەڵام ئەو دیارنەبوو، سلێمان تووڕەبوو، وتی: سزای دەدەم، سەری دەبڕم، بەڵام شانەبەسەر کەهاتەوە بە سلێمانی گوت: "شتێکم بینیوە کەتۆ نەتبینیوە، بۆ تۆ لە سەبا هەواڵێکی ڕاستم هێناوە"، ژنێکم بینی فەرمانڕەوایی گەلێکی دەکرد، زۆر پێشکەوتون و هەموو شتێکی هەیە، تەختێکی سەرنجڕاکێشی هەیە، لەجیاتی خوای تاقانە کڕنوشی بۆ هەتاو دەبرد و هەتاو دەپەرستن، حەزرەتی سلێمان پێغەمبەری جولەکان نامەی بۆ نووسی و داوای پەرستنی خوای تاقانەی لێکرد، بەڵقیس ڕاوێژی لەگەڵ ڕاوێژکارانی وڵاتەکەی کرد، ئەوان وتیان: هێز و شەڕکەری زۆریان هەیە و ئامادەی شەڕن، بەڵام کاروبارەکان لەئیرادەی تۆ دایە و فەرمانت چیە، تا بەجێی بێنین؟، بەڵقیس وتی: کاتێك پاشاکان بە زۆر دەچنە شارێك وێرانی دەکەن و خەڵکەکەی ڕەزیل و ڕیسوا دەکەن، من دەزانم ئەو پەیامبەرە و پاشا نییە، من دیارییەك بۆ سلێمان دەنێرم، تا بزانم نێردراوان چ هەواڵێك بۆ ئێمە دێننەوە، کە دیاری بۆ سلێمان نارد، لەوەڵامی دیاری بەڵقیسدا، سلێمان وتی: من ماڵ و سامانم زۆرە، دەمەوێ خواوەندی تاقانە بپەرستن، ئەگینا سوپایەکتان دەکەمەسەر ڕیسواو پەست و لاوازتان دەکەم، ئەو کاتە لەشاری سەبا، وڵاتی یەمەنیشتان دەردەکەم و یەخسیرتان دەکەم، پیاوەکانی بەڵقیس گەڕانەوە چیان دی بوو، چیان چاو پێ کەوتبوو، کە سولەیمان هەر پاشا نیە و پێغەمبەریشە، بەڵقیس ڕووی کردە سەرداران و پیاو ماقوڵان و وتی: هیچ چارمان نیە، دەبێ بە قسەی بکەین، ئینجا خۆیی و چەند سەرلشکر و پیاو ماقووڵ و دەست و پێوەندی لەگەڵ خۆی بردن و بە سوپایەکی هەزاران کەس بەرەو فەلەستین کەوتنە ڕێ.

بەڵقیس بۆ شەڕ بۆلای سلێمان ڕۆیشت، چووە سەردانی سلێمان و سوپایەکی زۆری دەهەزار کەسی وڵاتەکەی هاوڕێیەتیان دەکرد، ڕۆژێك سلێمان کە هاتە دەرەوە تۆز و غوبارێکی زۆری بینی، وتی: ئەمەچیە؟ وتیان: ئەمە بەڵقیسە بەخۆی و سوپاکەی بۆ ئێرە دێت، سلێمان لەمە ترسی لێ نیشت ویستی هێزی خۆی پیشانی بەڵقیس بدات، سلێمان جنۆکە و دێو و باڵندەی لەبەردەست دابوو، کە هەواڵی هاتنی ئەوانی زانی بۆ ئەوەی موعجیزەی گەورە و دەسەڵاتی خۆی نیشانی بەڵقیس بدا، ڕووی کردە خەڵکەکە و وتی: ئەی کۆمەڵی دانیشتوان کێ دەتوانی تەختی بەڵقیسم بۆ بێنێ، پێش ئەوەی ئەو بگاتە لای من و موسڵمان ببێ؟ عیفریتێك لە ئەجیننەکان ڕاست بۆوە و وتی: من دەچم بۆت دێنم، پێش ئەوەی لە جێگای خۆت هەڵستی، زۆریش بە تاقەتم بۆ ئەو کارە و خیانەتیشی لێ ناکەم، دواتر یەکێکی دی لە دێوەکان "ئەوەی زانستی

کتێبی کۆنی دەزانی، وتی: ئەوەندەی چاو لەسەر یەك دابنێی تەختی بەڵقیست بۆ دێنم، بۆ ئەو کارە بەتوانا و ئەمینم”.
حەزرەتی سولەیمان کە چاوی بە تەختی بەڵقیس کەوت لەو دوورەوە، لەو ماوەکەمەدا لە لای دانراوە زۆر دڵخۆش بوو، وتی: ئەوە لە گەورەیی خواوەیە و بۆ تاقی کردنەوەی منە، داخوا شوکرانەی نیعمەتی خوا دەکەم یان نا؟
ڕاوی دەڵێ: ئەجینان زۆریان پێ ناخۆش بوو بەڵقیس موسڵمان ببێ و ببێتە ژنی حەزرەتی سلیمان، زۆریان خراپە دەربارەی بەڵقیس باس کردبوو. دەیانوت: زۆر بێ عەقڵە و زۆر توکاویە و مووی زۆری بەلەشیەوەیە، بۆ تاقی کردنەوەی بەڵقیس، سولەیمان فەرمانی کرد، تەختەکەی لێ بگۆڕن و گەوهەرەکانی بە پێچەوانە لێ بنێنەوە و سەرە و بنی بکەن، بزانین دەی ناسێتەوە؟ کاتێک بەڵقیس گەیشتە لای سولەیمان وتیان: ئەرێ ئەوە تەختەکەی تۆ نیە؟ بەڵقیس تەماشای کرد و تۆزێک ڕاما و زانی کە ئەوە، بەڵام وتی: دەڵێی هەوە! سلێمان بەبەڵقیسی وت: تەختەکەی خۆت دەناسیتەوە، بەڵقیس کە بینی لەتەنیشت سلێمان دانراوە وتی: ئەوە تەختەکەی منە، لەناو قەڵاکانی خۆم بەجێمهێشت و سوپاکەم لەدەورەی بوو، چۆن هێناتان بۆ ئێرە.
ئینجا سولەیمان بۆ ئەوەی بزانێ داخوا ئەجیننە ڕاست دەکەن، کە دەڵێن لەشی بەڵقیس توکنە و مووی پێوەیە، فەرمانی کرد کۆشکێکی بۆ وێنەیان بۆ دروست کرد، تەواوی حەوشەکەیان بە ئاوێنە و شوشەی سپی دانا بوو، لەژێرەوەش وەك ئەوەی ئاوی تێدا بوو، پڕ بوو لە ماسی، سلێمان ڕۆژێک چوو لەسەرەوەی حەوشەکە کورسی دانا و لەسەری دانیشت، فەرمانی کرد بەڵقیسم بۆ بانگ بکەن، بەڵقیس هات، کە لە دەروازەی کۆشك چووە ژوورەوە وای زانی حەوشەکە پڕە لە ئاو، کراسەکەی هەڵکرد و بەلەکی دەرکەوتن. ئیتر سولەیمان بە ئاوات گەیشت و وتی: ئەوە ئاو نیە مەترسە وەرە ژوورەوە ئەوە شوشەی سپی یە، بەڵقیس چوو لە لای سولەیمان دانیشت، هەندێ پرسیاری لە سلێمان کرد، سلێمان لێزیرێکی بەڵقیس سەری سوڕما تا ماوەیەك بێ هۆش بوو، دوایی هەستایەوە و پاش کەمێك ڕامان، ئینجا وەڵامی پرسیارەکانی دایەوە، بەڵقیس کە ئەو موعجیزە گەورانەی دی و چاوی بەو هەموو سەروەت و ماڵ و گەورەییە کەوت وتی: ئەوا ئیمانم هێنا و چوومە سەر دینی سولەیمان، ئینجا حەزرەتی سولەیمان بەڵقیسی وەك هاوسەری خۆی هەڵبژارد و پاش ماوەیەک ناردییەوە بۆ یەمەن و زوو زوو سەری دەدا.
بەڵقیس شاژن و خاوەنی سەڵتەنەت و پاشای سەبای وڵاتی یەمەن بوو، ژنێکی عاقڵ و خاوەن هزر و ڕۆشنبیریەکی زۆربوو، بەپرسیارەکانی سلێمانی پێغەمبەری سەرسام کردبوو، مایەی سەرسوڕمانە ئەم ژنە پاشایە هەموو شتێکی هەبوو، تەختێکی گەورەی سەرنجڕاکێشی هەبوو،

یەکەم کەس بوو کە حەمامی هەبوو، کۆشك و تەلاری وڵاتەکەی بەناوبانگ بوون و ئێستاش پاشماوەی شوێنەواری شارستانیەتی وڵاتەکەی نیشانەی پێشکەوتنی گەواهی ئەو سەردەمەی بەڵقیس دەدات، لەکاتێکدا ئەم هەموو گەورەیی و زانایی و پێشکەوتن و لێهاتووی بەڵقیسی شاژنی سەبەء لە قورئاندا باس کراوە، بۆچی دەبێ وەکو ژنێکی سەردەمی جاهیلی و نەفامی ئاماژەی پێ بکرێ، ئایا شیاوە بەژنێکی سەرەمی نەفامی ناوی بەری، ئەو لێهاتووی ژیری و سەرکەوتن و شارستانیەتی ئەو سەردەمە هەمووی هەبوو، یاخود نەفامی ئەو تەنیا ئەوە بوو خوای تاقانەی نەدەپەرست؟.

ئەو سیاسەتەی لە پشت گۆشەگیرکردنی حەلبوسیەوەیە!..
عوسمانی حاجی مارف

بڕیاری دادگای باڵای فیدراڵی لە عێراق بۆ هەڵوەشاندنەوەی ئەندامێتی محەمەد حەلبوسی سەرۆکی پەرلەمان، سێبەرێک دەخاتە سەر دیمەنی سیاسی لە عێراقدا، کە دەرگای ئەگەری گۆڕانکاری ئاڵۆز لەبارەی ئایندەی حکومەت و هێزو لایەنە سیاسیەکان و لەهەمانکاتدا پرسیاری لەسەر ڕەوتە سیاسیەکانی عێراق وروژاندوە، بەتایبەتی ئەو هەوڵدانەیە کە بۆ جێگیرکردنی باڵا دەستی هێزی "چوارچێوەی هەماهەنگی" لە ئایندەی حکومەتی عێراقدا جەختی لەسەر دەکرێت.

هاوکات "پارتی تەقەدوم" پارتەکەی حەلبوسی دەست لەکارکێشانەوەی وەزیرو جێگرەکانی لە پۆستەکان ڕاگەیاند، ئەمەش گرژیەکانی لە گۆڕەپانی سیاسی عێراقدا زیاتر کردوەو لە ئایندەی دۆخی سیاسیدا چاوەڕوانی بارگرژی زیاتریش دەکرێت. ئەم هەنگاوە جۆرێکە لە پاشەکشەی حزبەکەی حەلبوسی لەنێو پێکهاتەی حکومەتی ئێستای عێراقدا.

لەژێر ڕۆشنایی ئەو بڕیارەی دادگای فیدراڵیدا، لایەنە سونەکان دەشداماون لە چۆنیەتی دەربڕینی هەڵوەستی خۆیان، بەتایبەتی لەگەڵ کۆتایهاتنی ئەندامێتی حەلبوسی و ئەندامێتی نوێنەرەکەی، لەیث دولەیمی، لایەنە سونەکان ڕەوەندی جۆراوجۆر لەخۆدەگرن، لەدۆخێکی

گومان و پێشبینی جیاوازدا دەژین سەبارەت بە پێشهاتە سیاسیەکانی عێراق لە داهاتوودا.

ئەم پێشهاتانە لە کاتێکی هەستیاردا ڕویداوە، کە حکومەت ئامادەکاری دەکات بۆ ئەنجامدانی هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان، لەگەڵ پەرەسەندنی گرژیەکان و گۆڕانکاریەکان لە گۆڕەپانی سیاسی عێراقدا، وا دیارە قۆناغی داهاتوو پڕ دەبێت لە ململانێ و تەحەدا. ئەو پرسیارەی دێتە پێشە، ئایا ڕێڕەوی هەڵبژاردنەکانی داهاتوو عێراق تووشی دۆخی ناسەقامگیری سیاسی زیاتر دەکات؟ ئەم پرسیارە تارماییەک دەخاتە سەر ئایندەی نادیاری عێراق، ئەمەش لەکاتێکدایە کە هەوڵە بەردەوامەکان بە ناوی ڕوبەڕوبونەوەو بەرەنگاربونەوەی گەندەڵی دەچێتە ژێر پەردەیەکی ڕەشەوە.

ئەوەی ئاشکرایە ڕۆڵی “چوارچێوەی هەماهەنگی” لە گۆڕەپانی سیاسی عێراقدا زیاتر بەرچاوەو تەواو خەریکی پاوانخوازی دەسەڵاتی یەکلایەنەیە لە حکومەتی ناوەندیدا، بەوپێیەی توانای پێکهێنانی حکومەتی هەیە بە هاوپەیمانیەکی باڵادەستی خۆی بەسەر لایەنەکانی دیکەدا، وایکردووە ‘چوارچێوەی هەماهەنگی” ببێتە یاریزانێکی سەرەکی و بەتوانا لە گۆڕەپانی سیاسیداو کاریگەریان هەیە لەسەر هاوسەنگیە سیاسیەکانی ئێستا و داهاتووی حکومەت لە عێراقدا، بەتایبەتی لە پرۆسەی هەوڵدانیان بۆ یەکلاییکردنەوەی بەناوەندکردنی حکومەت لە عێراقێکی یەکپارچەدا. لەم بارەیەشەوە پشتیوانی تەواوی کۆماری ئیسلامی ئێرانی بەدەست هێناوە.

بۆیە لەمکاتەدا هەرچەندە لەڕێگەی دادگای باڵای فیدراڵیەوە حەلبوسی لەکارخراوە، بەڵام ناتوانین پێشبینی ئەوە نەکەین، کە ئەم هەنگاوە بەشێکە لەو گەمە سیاسیانەی سەرکردەکانی چوارچێوەی هەماهەنگی بۆ دامەزرندانی حکومەتی عێراق لەژێر هەژمونی باڵادەستی خۆیاندا بەرێوەی دەبەن.

حەلبوسی بەشێک بوو لەو هاوپەیمانیە سێ قۆڵیەی دوای هەڵبژاردنی پەرلەمان، شانبەشانی بارزانی و سەدر، کە ئامانجیان پێکهێنانی حکومەت بوو دوور لە هەموو هێزە سیاسیەکانی سەر بە ئێران. ئەم بابەتە جگە لەوەی زۆر قورس بوو، تەحەدایەکی گەورەی هەڵگرت، پێموایە لەوە دەچێت ئەوانەی لەگەڵ ئەم هاوپەیمانیەدا بوون تا ئەمڕۆش لە بەرامبەر ئێران و چوارچێوەی هەماهەنگیدا دەبێت باجەکەی بدەن.

بۆ چوارچێوەی هەماهەنگی ئەمە کاتێکی گونجاو بوو بۆ لابردنی حەلبوسی، چونکە لەگەڵ ڕێکەوتی هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان دێتەوە، بەتایبەتی کە بایکۆتی هەڵبژاردن لەلایەن ڕەوتی

سەدریەکانەوە ڕاگەیاندرا، ئەو نیگەرانییەی بە دروستکردن کە ئەگەری ئەوە هەیە حەلبوسی بەشێک لە دەنگەکانی سەدریەکان بەدەستبهێنێت.

بەدوور نازانرێت بڕیاری دوورخستنەوەی حەلبوسی بەشێکە لە تەڵەکانی ماڵی شیعە، چونکە هێزە شیعەکان قەبوڵ ناکەن کەسێک هەبێت سەرۆکایەتی سوننە بکات و لەریزی پێشەوەی دەسەڵاتی سیاسیدا بێت و ململانێی گۆرینی دەسەڵاتیان لەگەڵدا بکات، وەک لە هاوپەیمانییە سێ قۆڵییەکە لەگەڵ بەرزانی و سەدردا نیشانیاندا.

بەدوای دوورخستنەوەی حەلبوسی، هاوپەیمانەکانی پێشوی لە بارزانی و سەدر هیچ هەڵوێستێکی فەرمیان لە دژی ئەم بڕیارە نیشان نەداوە، بەپێی ڕاگەیەندراوی فەرمی پارتی دیموکراتی کوردستان وادیارە ئەوە بە باش دەزانێت خۆی لە هەر هەنگاوێکی پلە بە پلە دوور خاتەوە خۆی لە هەر مانۆڕێکی سیاسی لەبەرامبەر هێزە شیعەکان بەدوور بگرێت، لەپێناو خۆپاراستن لە هەر بڕیارێکی دادگای باڵای فیدراڵی کە دژ بەحکومەتی هەرێم و بارزانی دەربکرێت. چونکە زۆر مەلەفی مشتومڕاوی هەیە کە دادگای فیدراڵی دەتوانێت بڕیار لە دژی هەرێمی کوردستان دەربکات، بەتایبەتی دژی بارزانی و پارتی دیموکرات، بەو پێیەی هاوپەیمانی "پارتی تەقەدوم" و سەدریەکانی کردوە. ئەوەی بارزانی لە ئایندەیەکی نزیکدا زۆرترسی لێی هەیە ئەوەیە کە دادگای فیدراڵی بڕیار لەدژی هەرێمی کوردستان بدات، سەبارەت بە کۆنترۆڵکردنی کێڵگە نەوتییەکان لەو ناوچانەی تێکەڵ بە حکومەتی فیدراڵن، وەک کێڵگەی خورمەڵە، کە بەرپرسانی حکومەتی فیدراڵی دەڵێن سەر بە حکومەتی فیدراڵییە و نابێت سەر بە دەسەڵاتی هەرێمی کوردستان بێت. تا ئەمڕۆش ئەو کێڵگەیە لەژێر دەسەڵاتی حکومەتی هەرێمدایە و بەشێکی گەورەی توانا نەوتییەکانی هەرێمە کە لەلایەن کۆمپانیاکانی سەر بە پارتی دیموکراتەوە کۆنترۆڵکراوە.

ڕوونە کە هێزە شیعەکان بڕیاریان داوە سنووردارکردن و کۆتاییهێنان بە هەژموونی هەر لایەنێک یان سەرکردەیەک بکەن، کە لەنێو پێکهاتەکانی دیکەدا دەیانەوێت بەبێ ڕکابەر لە دەسەڵاتدا بمێننەوە، یان بوونی مەیلی سیاسیان دور لەوان یان دوور لە بەرژەوەندی و سیاسەتی تاران بێت. بە ئەمڕۆش پێکهێنانی دەسەڵاتی دادوەری یارمەتی ئەوەیان ئەدات بە جێبەجێکردنی ئەم هەنگاوانەی لە ئاراستەی یەکلایکردنەوی دەسەڵاتی سیاسی لەژێر هەژمەنی تەواوی چوارچێوەی هەماهەنگیدا پاریزراوبێت.

گرتنەبەری بڕیاری دادوەری یان سیاسی لەدژی هەولێر لەدوای گۆشەگیرکردنی حەلبوسی ئەگەرێکی دوور نییە، بەتایبەتی ئەوەی ئێستا حکومەتی فیدراڵی پێویستی پێیەتی هەوڵدان و پێداگریە لەسەر ناوەندکردنەوەی حکومەتی عێراق. لەهەمانکاتدا لەبەرئەوەی حکومەتی

هەولێر کەوتە بەر رەحمەتی بەغداو بەردەوام پێویستی بە گەڕانەوەیە بە بەغدا، لە هەر بوارێکدا و لە پاشخانی پێشهاتە سیاسییە نوێیەکاندا حکومەتی هەرێم ناچارە لە ڕێگەی کەناڵەکانیەوە مامەڵەیەکی وردو جدی بکات بۆئەوەی بتوانێت پەیوەندیەکی بێ کێشە و پتەو لەگەڵ دامودەزگا فیدراڵییەکان بەدەستبهێنێت، یان لەهەر هەنگاوێکدا دەبێت ملکەچی زیاتر بە حکومەتی ناوەندی نیشان بدات.

بارزانی بۆ راگرتنی هاوسەنگی خۆی لەم گێژاوەدا، ناچارە مامەڵە لەگەڵ بەغدا بکات و هەوڵەکانی چڕتر بکاتەوە بۆ ئەنجامدانی هەڵبژاردنی درەنگ وەخت بۆ پەرلەمانی کوردستان، بۆیە هەر مەترسیەک کە گرفت لەسەر شەرعیەتی حکومەتی ئێستا دروست بکات خۆی لێدەپارێزێت، گەر وانەکات بەبریارێکی دادگای فیدراڵی چۆن دەرگای پەرلەمانەکەیان داخست، حکومەتەکەشی بەردەوام نابێت و بۆی هەڵدەوەشێننەوە، هەر بەو مانایە ناچارکراوە ملکەچی گۆڕانکاریە سیاسییەکان بێت.

ئەوەی جێگای سەرنجە یەکێتی نیشتمانی سکاڵای یاسایی تۆمارکردوە بە هەڵوەشاندنەوەی سیستەمی پشکەکان و دابەشکردنی ناوچەی هەڵبژاردن بۆ چوار ناوچە، ئەگەر دادگا بڕیارێک لە بەرژەوەندی یەکێتی نیشتمانی دەربکات، ئەوە گورزێکی توند دەبێت لە پارتی دیموکرات، حاڵەتێکی ئاڵۆز دەخاتە بەردەم جێبەجێکردنی هەڵبژاردن، چونکە پارتی بەتوندی پێداگری لەسەر هێشتنەوەی یاساکە بەبێ گۆڕانکاری و هەموارکردنەوە دەکات، لەم حاڵەتەدا هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان دەرگیر بە بنبەست و کێشەیکی گەورە دەبێت.

گومانی تیانیە کە دۆخەکەو گۆرانکاریەکان ئەوە بە ئاشکرا دەنوێنن، کە دەسەڵاتی دادوەری لە ژێر سایەی دەسەڵاتدارانی شیعەدایە، هەربۆیە کاریگەری پرسە سیاسییەکان لەسەر دادگا ڕاستییەکی حاشا هەڵنەگرە.

دورخستنەوەی محمد حەلبوسی پرسیاری زۆری لەسەر ئاستی شەقامی عێراقی سەبارەت بە چارەنووسی هاوپەیمانی و ئیدارەی حکومەتی ئێستا وروژاندوە. لەگەڵ کردنەوەی دەرگای هەر دانیشتنێکی نوێدا، دەبێتە سەرهەڵدانی گرژییە سیاسییەکان و تێکەڵکردنی کارتەکان. لەهەمانکاتدا بڕیاری گۆشەگیرکردنی حەلبوسی سەبارەت بە هەرێم ئاماژەی دیکەی لەخۆی گرتوە. ڕەنگە ئاگادارکردنەوەو فشارێکیش بێت بۆ هەولێر کە قۆناغێکی نوێ لە سایەی سیاسەتەکانی چواچێوەی هەماهەنگیدا دەستپێبکاتەوە.

ئەگەری ئەوە هەیە حکومەتی فیدراڵی هەنگاو بنێت بۆ وەرگرتنەوەی کۆنترۆڵکردنەوەی کێڵگەی نەوتی خورمەڵە کە ڕۆژانە نزیکەی 175 هەزار بەرمیل نەوت بەرهەم دەهێنێت.هەروەها کێڵگە غازییەکانی

کەرمەرییەش هەن، باسیش هەیە کە دادگای فیدراڵی بڕیاری سنووردارکردنی بەڕێوەبردنیان بە حکومەتی فیدراڵی بدات و ئەمەش بە مانای بەستنەوەی هەرێمی کوردستانە لە ئێستا و لە داهاتوودا.
مەترسیدارترین پرس بۆ بارزانی کە بڕیارە مامەڵەی لەگەڵدا بکرێت، پرسی هێزە چەکدارەکانە، لەوانە پێشمەرگە و ئاسایشی ناوخۆ و دەزگا ئەمنی و هەواڵگرییەکانی هەرێمی کوردستان. دەسەڵاتدارانی هەرێم ترسیان لە هەر کارێک و بریارێکی دادوەری هەیە کە بەم ئاراستەیە جار لەگەڵ جار سنوردارتریان دەکات، بەتایبەتی کە هەرێم موچە بە هەموو ئەندامانی ئەمنی و مەدەنی و سەربازی دابین ناکات و لەو کارەشدا پێویستی بە هاوکاری حکومەتی فیدراڵی هەیە.
زۆرێک لەناو حکومەتی عێراقدا، تەنانەت لەسەر ئاستی قەوارە سیاسییەکانیش، پێیانوایە هەرێمی کوردستان مافی ئەوەی نییە هێزی چەکداری یان دامەزراوەی ئەمنی خۆی دروست بکات. ئەگەر دادگای فیدراڵی دەستوەردان لەو پرسانەدا بکات، هەرێم بە ئەگەرێکی زۆرەوە لایەنی دۆڕاو دەبێت و بەمشێوەیش قەوارەی هەرێم تەنها قاوغێکی دەمێنێتەوە.

کتێبی (قەیرانی ئابوری سەرمایەداری) لەم نزیکانەدا لە کوردستان چاپ دەکرێت.. کاوە کەریم

خوێنەرانی هێژا
کتێبی (قەیرانی ئابوری سەرمایەداری) لەم نزیکانەدا لە کوردستان چاپ دەکرێت، هەروەها لە داهاتووی نزیکدا لە ئەوروپا. کتێبەکە لە بەرگێکی 284 لاپەڕەیی بابەتەکانی تێدا بڵاوکراوەتەوە. کتێبەکە چەند بابەتێکی گرنگ لەخۆ دەگرێت. لەوانە:

- قەیرانی سەردەمی ئێستای سەرمایەداری
- هۆکاری قەیرانەکە

- هەڵاوسان، و تیورییەکانی مۆنتیریزم و چەندایەتی
- تیوری مارکس بۆ قەیرانی سەرمایەداری
- یاسای مەیلی دابەزینی تێکرای ڕێژەی قازانج
- تیوری کەم بەکاردن و قەیران
- جوڵەی خولگەی قەیرانی سەرمایەداری
- ئابووری کلاسیک و قەیران
- یاسای (سای)
- لەنێوان (سای) و مارکسدا
- ئابووری نیوکلاسیک و قەیران
- تیوریەکانی ئابووری نیوکلاسیک و قەیران
- ئابووری مارشاڵ
- ڕێبازی کینزی
- لەنێوان ڕێبازی کینزی و مارکسدا
- ڕێبازی نیئولیبرالیزم و قەیران، بۆچونەکانی هایک و بنەما فکریەکانی
- سەرمایەداری دەوڵەتی و قەیران
- پارە و دراوگەرایی، قەیرانی سەرمایەداری.
- تیوری دراوی مارکس
- قەیرانی دارایی ، قەیرانی قەرز
- مارکس، سەبارەت بەکاری کرێگرتە وسەرمایە.

هەروەها هەندەک بابەت و تیۆری تریش کە پەیوەندی بە باسەکانی کتێبەکەوە هەیە.
بەهیوام کتێبەکە بابەتێکی بەسوود بێت بۆ خوێنەران.

کاوە کەریم

ڕۆمانە شیعری (پارچەکانم کۆکەنەوە)-2.. ستار ئەحمەد

بەشی دووەمی

رەنگە .. شەوەکان هەڵواسن
دیدەی ئەستێرەکان دەرکەن
تاریکی بەسەر دورگەی زام و
د□رۆونی خەڵکیدا بەشکەن
پەیامێکی نوێ دەنووسم
شەماڵ دەکەم بەرابــەری
بەهار نیگای چارەنووسم
ل□ ئەلفەوە ئەدگارەکان
لەهەنیەی گڵ هەڵدەکۆڵم
راستیەکان دەکەمە زارو
نەبەردییەکان بەمێژووی گوڵ
پێتان دەڵێم :.
شوێنەواری جەنگ
نەخشەی ئینسان
ئاودیو دەکا
گول□□ گ□زادەی دۆزەخە
ژەهری تاوانتان
کەلاوەو
وڵا تێکی گیرخواردووە
گلێنەی تەقیوی کۆرپەو
کۆشی بڕاوی دایکە
چوارچێوەی هەورتان سووتان و
دەمامکتان
لەڕووی ستەم نەکردەوە
زۆرتان ماوە
ئانیشك ل□ باسك جوێکەنەوە
پەنجە بەگژ دەستا بکەن
سینە لەخوێناو وەردەن و
دەست بخەنە جەرگی و□ تەن

ستار ئەحمەد